

Απαντήσεις στις παρατηρήσεις που διατύπωσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο ψήφισμά του σχετικά με την Ετήσια Έκθεση της ΕΚΤ για το 2018

Η Ετήσια Έκθεση της ΕΚΤ για το 2018 παρουσιάστηκε από τον Αντιπρόεδρο της ΕΚΤ την 1η Απριλίου 2019 σε ειδική σύνοδο της Επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.¹ Στις 11 Φεβρουαρίου 2020 η Πρόεδρος της ΕΚΤ παρέστη στη συζήτηση της ολομέλειας του Κοινοβουλίου με θέμα την Ετήσια Έκθεση.² Την επόμενη ημέρα το Κοινοβούλιο εξέδωσε το ψήφισμά του σχετικά με την Ετήσια Έκθεση της ΕΚΤ για το 2018 (εφεξής «το ψήφισμα»).3

Με την ευκαιρία της διαβίβασης της Ετήσιας Έκθεσης της ΕΚΤ για το 2019 στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η ΕΚΤ παρέχει τις απαντήσεις της στις παρατηρήσεις που διατύπωσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο ψήφισμά του.⁴ Αυτές οι απαντήσεις δημοσιοποιούνται στο πλαίσιο της πρακτικής που υιοθετήθηκε το 2016 κατόπιν αιτήματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.⁵ Αυτό αντανακλά τη δέσμευση της ΕΚΤ όσον αφορά τη λογοδοσία, η οποία δεν περιορίζεται στις απαιτήσεις της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Η εξάπλωση της πανδημίας του κορωνοϊού (COVID-19) στις αρχές του 2020, οι σημαντικές επιπτώσεις της στην οικονομία και τα έκτακτα μέτρα που έλαβε η ΕΚΤ για την αντιμετώπιση αυτής της κατάστασης έκτακτης ανάγκης⁶ επηρέασαν την απάντηση της ΕΚΤ στα ζητήματα που έθεσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Ωστόσο, οι απαντήσεις σε αυτές τις παρατηρήσεις επικεντρώνονται κατά κύριο λόγο στις δραστηριότητες της ΕΚΤ το 2019, συμβαδίζοντας με τη χρονική περίοδο που καλύπτει η Ετήσια Έκθεση της ΕΚΤ για το 2019.⁷

¹ Βλ. τον [δικτυακό τόπο](#) της ΕΚΤ.

² Βλ. τον [δικτυακό τόπο](#) της ΕΚΤ.

³ Το κείμενο του ψηφίσματος όπως εκδόθηκε είναι διαθέσιμο στον [δικτυακό τόπο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου](#).

⁴ Οι απαντήσεις δεν καλύπτουν τα θέματα που εξετάζονται στο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την Τραπεζική Ένωση. Για ανάλυση αυτών των θεμάτων, βλ. την [Ετήσια Έκθεση της ΕΚΤ για την εποπτική δραστηριότητα](#). Οι απαντήσεις στις παρατηρήσεις που διατυπώνονται στο ψήφισμα για την Τραπεζική Ένωση θα δημοσιευθούν αργότερα εντός του έτους.

⁵ Βλ. την παράγραφο 23 του ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 25ης Φεβρουαρίου 2016 σχετικά με την Ετήσια Έκθεση της ΕΚΤ για το 2014 (το ψήφισμα διατίθεται στον [δικτυακό τόπο](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου).

⁶ Βλ. τα δελτία Τύπου που δημοσιεύθηκαν στον [δικτυακό τόπο](#) της ΕΚΤ στις 12 Μαρτίου 2020, στις 18 Μαρτίου 2020, στις 7 Απριλίου 2020 και στις 22 Απριλίου 2020.

⁷ Η τελευταία ημερομηνία συμπερίληψης στοιχείων για αυτή την απάντηση είναι η 27η Απριλίου 2020.

1 Η νομισματική πολιτική της ΕΚΤ

1.1 Η αποτελεσματικότητα των μέτρων της ΕΚΤ και οι παρενέργειές τους

Στις παραγράφους 9, 13, 14, 16-18 και 24 του ψηφίσματος εξετάζεται η αποτελεσματικότητα των μέτρων νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ, η επίδρασή τους στους όρους χρηματοδότησης στη ζώνη του ευρώ και οι παρενέργειές τους. Στις παραγράφους 4-5 και 17, το ψήφισμα επισημαίνει ότι χρειάζεται η συμβολή υποστηρικτικών δημοσιονομικών πολιτικών και άλλων πολιτικών για να αυξηθεί το πιο μακροπρόθεσμο αναπτυξιακό δυναμικό, να στηριχθεί η συνολική ζήτηση και να μειωθούν οι ευπάθειες.

Η ΕΚΤ θεωρεί ότι τα μέτρα νομισματικής πολιτικής που έχει λάβει έχουν συμβάλει σημαντικά στη βελτίωση των όρων χρηματοδότησης για τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά, καθώς και στην άνοδο της οικονομικής δραστηριότητας και του πληθωρισμού. Αν ληφθούν υπόψη όλα τα μέτρα που έλαβε η ΕΚΤ από τα μέσα του 2014 μέχρι το 2019, ο συνολικός αντίκτυπος στην αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ της ζώνης του ευρώ εκτιμάται ότι ανήλθε σωρευτικά σε επίπεδο μεταξύ 2,5 και 3,0 ποσοστιαίων μονάδων στη διάρκεια αυτής της περιόδου.⁸ Η συμβολή αυτών των μέτρων στον ετήσιο ρυθμό πληθωρισμού ήταν μεταξύ ενός τρίτου της ποσοστιαίας μονάδας και μισής ποσοστιαίας μονάδας σε ετήσια βάση στη διάρκεια της ίδιας περιόδου.⁹ Η άνοδος του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης μεσοπρόθεσμα ως αποτέλεσμα των μέτρων νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ ωφελεί την πλειονότητα των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων της ζώνης του ευρώ.

Η ΕΚΤ είναι της άποψης ότι το χαμηλό επίπεδο των ονομαστικών επιτοκίων στη ζώνη του ευρώ δεν είναι απλώς και μόνο η αντανάκλαση του τρόπου με τον οποίο ασκείται η νομισματική πολιτική. Τα πραγματικά επιτόκια τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο ακολουθούν καθοδική πορεία εδώ και δεκαετίες και παραμένουν σε πολύ χαμηλό ή ακόμη και σε αρνητικό επίπεδο μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση. Αρκετές εκτιμήσεις, συμπεριλαμβανομένης της εκτίμησης της ΕΚΤ, υποδηλώνουν παρόμοιες πορείες για τα φυσικά πραγματικά επιτόκια ή τα πραγματικά επιτόκια ισορροπίας.¹⁰ Διάφοροι παράγοντες προβάλλονται για να εξηγηθούν αυτές οι τάσεις, συμπεριλαμβανομένων των εξελίξεων σε πιο διαρθρωτικούς παράγοντες, όπως τα δημογραφικά δεδομένα, η παραγωγικότητα και οι αυξημένες ανισορροπίες μεταξύ της παγκόσμιας ζήτησης για ασφαλή περιουσιακά στοιχεία και της προσφοράς τους, καθώς και σε περισσότερο

⁸ Βλ. Rostagno, M. et al., "A tale of two decades: the ECB's monetary policy at 20", *Working Paper Series*, αριθ. 2346, ΕΚΤ, Φρανκφούρτη, Δεκέμβριος 2019.

⁹ Βλ. Hartmann, P., and Smets, F., "The European Central Bank's Monetary Policy during Its First 20 Years", *Brookings Papers on Economic Activity*, 2018, σ. 1-146.

¹⁰ Βλ., για παράδειγμα, Brand, C., Bielecki, M. and Penalver, A. (eds.), "The natural rate of interest: estimates, drivers, and challenges to monetary policy", *Occasional Paper Series*, αριθ. 217, ΕΚΤ, Φρανκφούρτη, Δεκέμβριος 2018.

κυκλικούς παράγοντες, όπως η επίμονη πίεση για απομόχλευση που οφείλεται στην εκδήλωση της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης.

Η ΕΚΤ παρακολουθεί τις πιθανές παρενέργειες των μη συμβατικών μέτρων της νομισματικής πολιτικής της που εξετάζονται στο ψήφισμα. Αυτές οι παρενέργειες φαίνεται μέχρι στιγμής να είναι περιορισμένες αλλά είναι πιθανόν να αυξηθούν σε συνάρτηση με την ένταση και τη διάρκεια της χρήσης των μη συμβατικών μέτρων. Για να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα των μέτρων νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ, οι ανεπιθύμητες εξελίξεις πρέπει να αντιμετωπιστούν από άλλους τομείς πολιτικής. Για παράδειγμα, οι κίνδυνοι για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα που σχετίζονται με τις υπερβολικά υψηλές αποτιμήσεις περιουσιακών στοιχείων πρέπει να αντιμετωπιστούν με τη λήψη κατάλληλων μακροπροληπτικών και μικροπροληπτικών μέτρων που θα στοχεύουν σε διαφορετικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Η ΕΚΤ, σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ), παρακολουθεί συνεχώς την καταλληλότητα αυτών των μέτρων, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τον αντίκτυπο της κρίσης του κορωνοϊού.

Οι τιμές των κατοικιών στη ζώνη του ευρώ αυξάνονταν δυναμικά μέχρι το τέλος του 2019 και είχαν καταγραφεί ορισμένα θυλάκια υπερτίμησης. Ωστόσο, δεν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία για φούσκα στην αγορά κατοικιών που τροφοδοτείται από πιστώσεις. Ο δείκτης του χρέους των νοικοκυριών προς το ΑΕΠ είναι σταθερός, αλλά παραμένει πολύ κάτω από τα επίπεδα που ίσχυαν πριν από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση. Ωστόσο, οι κίνδυνοι για την αγορά κατοικιών παρουσιάζουν ανομοιογένεια από χώρα σε χώρα, αντανακλώντας άλλους παράγοντες ανά χώρα από την πλευρά της ζήτησης και της προσφοράς. Η ΕΚΤ παρακολουθεί συνεχώς τους κινδύνους στην αγορά ακινήτων στο πλαίσιο των καθηκόντων της για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και συνεισφέρει στο έργο του ΕΣΣΚ, το οποίο πρόσφατα εντόπισε μεσοπρόθεσμες ευπάθειες στον τομέα των οικιστικών ακινήτων σε αρκετές χώρες της ΕΕ.¹¹ Οι ευπάθειες στις αγορές κατοικιών στη ζώνη του ευρώ κατά πάσα πιθανότητα επαναξιολογούνται λόγω της κρίσης του κορωνοϊού.

Η ΕΚΤ αναγνωρίζει ότι τα μη συμβατικά μέτρα νομισματικής πολιτικής που έχει λάβει μπορεί να επηρεάσουν την κερδοφορία των τραπεζών, αλλά σημειώνει ότι ο συνολικός αντίκτυπος της νομισματικής πολιτικής στην τραπεζική κερδοφορία είναι συγκρατημένος. Οι τράπεζες που χρηματοδοτούνται σε μεγάλο βαθμό από τις καταθέσεις των πελατών τους (όπως τείνουν να κάνουν οι μικρές τράπεζες) μπορεί να επηρεαστούν ιδιαιτέρως, καθώς τα καθαρά επιτοκιακά περιθώρια που διαθέτουν τείνουν να είναι περισσότερο ευαίσθητα στο περιβάλλον χαμηλών επιτοκίων. Πέραν τούτου, τέτοιες τράπεζες τείνουν να ωφελούνται σημαντικά από την αυξημένη ζήτηση για δάνεια και την καλύτερη πιστωτική ποιότητα, λόγω του θετικού αντίκτυπου της νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ στην οικονομική ανάπτυξη. Επιπλέον, η ΕΚΤ έχει θεσπίσει σύστημα δύο βαθμίδων για τον

¹¹ Βλ. την έκθεση του ΕΣΣΚ με τίτλο «[Vulnerabilities in the residential real estate sectors of the EEA countries](#)» και την έκθεση παρακολούθησης με τίτλο «[Follow-up report on the countries that received ESRB warnings in 2016 on medium-term vulnerabilities in the residential real estate sector](#)», Σεπτέμβριος 2019. Οι προειδοποιήσεις ανά χώρα είναι διαθέσιμες στον [δικτυακό τόπο του ΕΣΣΚ](#).

εκτοκισμό της πλεονάζουσας ρευστότητας που διακρατούν, σκοπός του οποίου είναι να στηρίζει τη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής μέσω των τραπεζών. Σύμφωνα με τον σχεδιασμό του συστήματος, το οποίο προβλέπει εξαιρέσεις με βάση τα ελάχιστα υποχρεωτικά αποθεματικά, ωφελούνται πολύ περισσότερο οι τράπεζες που εξαρτώνται σε μεγαλύτερο βαθμό από τις καταθέσεις λιανικής.

Η ΕΚΤ αναγνωρίζει ότι τα χαμηλά επίπεδα των επιτοκίων ασκούν κάποια πίεση στην κερδοφορία και τη φερεγγυότητα των ασφαλιστικών επιχειρήσεων και των συνταξιοδοτικών ταμείων, όπως επισημαίνεται στο ψήφισμα, αλλά σημειώνει επίσης τη θετική τους επίδραση στους όρους χρηματοδότησης των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων και των νοικοκυριών. Καθώς μειώνονται οι αποδόσεις των ομολόγων, μειώνεται και το επενδυτικό εισόδημα των ασφαλιστικών επιχειρήσεων και των συνταξιοδοτικών ταμείων. Πολλά από αυτά τα ιδρύματα – και ιδίως αυτά που προσφέρουν προϊόντα με εγγυημένη ελάχιστη απόδοση – τείνουν να αντισταθμίζουν μια τέτοια μείωση της κερδοφορίας αναζητώντας αποδόσεις σε περιουσιακά στοιχεία υψηλότερου κινδύνου τα οποία ρευστοποιούνται δυσχερέστερα. Κατά αυτόν τον τρόπο, ο τομέας βοηθά στη χαλάρωση των όρων χρηματοδότησης για τον επιχειρηματικό τομέα.¹² Η ΕΚΤ παρακολουθεί προσεκτικά τον αντίκτυπο του περιβάλλοντος χαμηλών επιτοκίων στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και τα συνταξιοδοτικά ταμεία, ο οποίος εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το επιχειρηματικό μοντέλο και τη διάρθρωση του ισολογισμού κάθε ιδρύματος.

Τα προγράμματα αγοράς στοιχείων ενεργητικού που έχει θεσπίσει η ΕΚΤ και οι πράξεις αναχρηματοδότησης έναντι εξασφαλίσεων έχουν σχεδιαστεί με τη δέουσα προσοχή για πτυχές που αφορούν τη διαχείριση κινδύνων. Πιο συγκεκριμένα, τα πλαίσια ελέγχου κινδύνου χρησιμοποιούνται για τον μετριασμό και τη στενή παρακολούθηση κινδύνων, μεταξύ άλλων και των χρηματοπιστωτικών κινδύνων. Αυτά τα πλαίσια βοηθούν επίσης την ΕΚΤ να εκπληρώσει τους στόχους πολιτικής της.

Η ΕΚΤ συμφωνεί με το ψήφισμα ότι άλλοι τομείς πολιτικής χρειάζεται να αναλάβουν πιο αποφασιστικές ενέργειες για να στηρίξουν την αποτελεσματικότητα των μέτρων νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ. Η ΕΚΤ λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα νομισματικής πολιτικής για τη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών στη ζώνη του ευρώ. Ωστόσο, χρειάζεται μια πιο ενεργή δημοσιονομική πολιτική, ιδίως στο τρέχον περιβάλλον χαμηλών επιτοκίων. Επιπλέον, οι χώρες της ζώνης του ευρώ πρέπει να επιταχύνουν τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για να τονωθεί η παραγωγικότητα και το αναπτυξιακό δυναμικό, να μειωθεί η διαρθρωτική ανεργία και να αυξηθεί η ανθεκτικότητα.

Η ΕΚΤ συμφωνεί με το ψήφισμα για τη ζωτική σημασία των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και θα συνεχίσει να ενδιαφέρεται για τις ανάγκες χρηματοδότησης αυτών των επιχειρήσεων. Η ΕΚΤ γνωρίζει καλά ότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν την πλειονότητα των επιχειρήσεων στη ζώνη του ευρώ και ότι σε αυτές αναλογεί μεγάλο ποσοστό του κύκλου εργασιών και της

¹² Βλ. «Non-bank financial sector», *Financial Stability Review*, ΕΚΤ, Φρανκφούρτη, Νοέμβριος 2019.

απασχόλησης στη ζώνη του ευρώ. Μέσω της έρευνας για την πρόσβαση των επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση (Survey of Access to Finance of Enterprises – SAFE)¹³, η ΕΚΤ επιδιώκει την τελευταία δεκαετία να αξιολογεί με ακρίβεια τους όρους χρηματοδότησης για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις με σκοπό την ενημέρωση των οργάνων λήψης αποφάσεων της ΕΚΤ. Κατά το σχεδιασμό των μέτρων νομισματικής πολιτικής της, η ΕΚΤ έχει επίσης λάβει υπόψη τη σημαντική εξάρτηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων από την τραπεζική χρηματοδότηση, χωρίς να παραβλέπει τους όρους χρηματοδότησης αυτών των επιχειρήσεων μέσω της αγοράς.

Σε αυτό το πλαίσιο, τα μέτρα νομισματικής πολιτικής που έχει λάβει η ΕΚΤ τα τελευταία έτη έχουν συμβάλει στη μείωση των περιορισμών χρηματοδότησης για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και έχουν βελτιώσει την ανθεκτικότητα αυτών σε χρηματοπιστωτικές διαταραχές. Σε ό,τι αφορά τις τραπεζικές

χορηγήσεις, τα μέτρα για την ενίσχυση της δυναμικής των δανείων – όπως οι (στοχευμένες) πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης – έχουν διαδραματίσει σημαντικό ρόλο ώστε να διατηρηθεί η πρόσβαση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση και να διοχετευθεί η στήριξη της νομισματικής πολιτικής μέσω των συμμετεχουσών τραπεζών στους δανειολήπτες του ιδιωτικού τομέα.¹⁴ Σε ό,τι αφορά τη χρηματοδότηση μέσω της αγοράς, το πρόγραμμα αγοράς ομολόγων του επιχειρηματικού τομέα (corporate sector purchase programme – CSPP) εξασφάλισε ευνοϊκούς όρους σε ευρύ φάσμα επιχειρήσεων της ζώνης του ευρώ, συμπεριλαμβανομένων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας SAFE, το πρόγραμμα CSPP βοήθησε να αυξηθεί η διαθεσιμότητα τραπεζικών δανείων προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Οι μεγάλες επιχειρήσεις στράφηκαν ολοένα περισσότερο στην έκδοση χρεογράφων, έτσι οι τράπεζες διοχέτευσαν μεγαλύτερο μέρος των δανείων τους σε μικρότερες επιχειρήσεις. Αυτό δείχνει τον τρόπο με τον οποίο τα μέτρα νομισματικής πολιτικής μπορούν να αλληλοσυμπληρώνονται και να αλληλεπιδρούν.¹⁵ Τα μέτρα της ΕΚΤ βοήθησαν επομένως να μειωθεί το ποσοστό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν περιορισμούς στη χρηματοδότηση, από 18% περίπου την περίοδο 2009-12 σε 8% περίπου την περίοδο από το 2016 έως τον Σεπτέμβριο του 2019, σύμφωνα με την έρευνα SAFE.¹⁶ Παρομοίως, το ποσοστό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στη ζώνη του ευρώ που ανέφεραν σημαντικές δυσκολίες στη διενέργεια των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων τους και στην εξυπηρέτηση του χρέους τους μειώθηκε από 14% το 2012 σε 3% το β' εξάμηνο του 2019.

¹³ Βλ. τον [δικτυακό τόπο](#) της ΕΚΤ.

¹⁴ Αυτό αληθεύει κυρίως για τις τράπεζες που είναι εγκατεστημένες σε χώρες της ζώνης του ευρώ που προηγουμένως θεωρούνταν ευπαθείς. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. το πλαίσιο με τίτλο «[Η επίδραση των μη συμβατικών μέτρων της ΕΚΤ στους όρους χρηματοδότησης: ανασκόπηση των πρόσφατων στοιχείων](#)», *Οικονομικό Δελτίο*, Τεύχος 2, ΕΚΤ, Φρανκφούρτη, 2017.

¹⁵ Για τον αντίκτυπο του προγράμματος CSPP και των πράξεων ΣΠΠΜΑ στις ισπανικές μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, βλ. Arce, O., Gimeno, R. and Mayor-domo, S., «Making room for the needy: the credit reallocation effects of the ECB's corporate QE», *Working Papers*, αριθ. 1743, Banco de España, 2017.

¹⁶ Για τον αντίκτυπο άλλων μέτρων, όπως το πρόγραμμα Οριστικών Νομισματικών Συναλλαγών (Outright Monetary Transactions - OMT), βλ. επίσης Ferrando, A., Popov, A. and Udell, G.F., «Sovereign stress and SMEs' access to finance: Evidence from the ECB's SAFE survey», *Journal of Banking and Finance*, Τόμος 81, 2017, σ. 65-80.

Ενώ οι όροι χρηματοδότησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων έχουν βελτιωθεί σημαντικά τα τελευταία έτη, η ΕΚΤ γνωρίζει ότι εξακολουθούν να υφίστανται ορισμένες σημαντικές προκλήσεις. Η ΕΚΤ παρακολουθεί επίσης προσεκτικά τους όρους χρηματοδότησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων λαμβάνοντας υπόψη τις οικονομικές επιπτώσεις λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού και δεν θα ανεχθεί τυχόν κινδύνους στην ομαλή μετάδοση της νομισματικής πολιτικής της, μεταξύ άλλων και μέσω αυτού του διαύλου.

1.2 Το πρόγραμμα αγοράς ομολόγων του επιχειρηματικού τομέα και η εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής

Ζητήματα που σχετίζονται με την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής εξετάζονται στις παραγράφους 15 και 36. Στην παράγραφο 36 πιο συγκεκριμένα εξετάζεται το πρόγραμμα CSPP.

Οι αγορές στο πλαίσιο του προγράμματος αγοράς στοιχείων ενεργητικού (asset purchase programme – APP) που έχει θεσπίσει η ΕΚΤ μπορούν να συνεχιστούν για κάποιο χρονικό διάστημα σύμφωνα με τις τρέχουσες παραμέτρους του προγράμματος. Το πρόγραμμα APP, στο οποίο περιλαμβάνεται η προσωρινή χρηματοδότηση ύψους 120 δισεκ. ευρώ για πρόσθετες καθαρές αγορές στοιχείων ενεργητικού που ανακοινώθηκε τον Μάρτιο του 2020, θα εφαρμοστεί πλήρως σύμφωνα με τους πάγιους κανόνες, με επιπλέον ευελιξία για την προσωρινή χρηματοδότηση¹⁷. Η πρόσθετη χρηματοδότηση ύψους 750 δισεκ. ευρώ στο πλαίσιο του έκτακτου προγράμματος αγοράς στοιχείων ενεργητικού λόγω πανδημίας (Pandemic Emergency Purchase Programme - PEPP)¹⁸ είναι ξεχωριστή από τις καθαρές αγορές στο πλαίσιο του προγράμματος APP και διατίθεται επιπλέον αυτών. Το πρόγραμμα PEPP έχει σχεδιαστεί με ευελιξία με σκοπό να αντιμετωπιστεί με στοχευμένο τρόπο η συγκεκριμένη κατάσταση που έχει προκληθεί λόγω της εξάπλωσης του κορωνοϊού. Θα επιτρέψει διακυμάνσεις στην κατανομή των ροών των αγορών ως προς τον χρόνο, τις διάφορες κατηγορίες στοιχείων ενεργητικού και τις χώρες.

Σχετικά με τα ζητήματα διαφάνειας που εξετάζονται στο ψήφισμα, η ΕΚΤ δημοσιεύει τακτικά πληθώρα πληροφοριών για όλα τα προγράμματα αγοράς στοιχείων ενεργητικού που έχει θεσπίσει. Για την περαιτέρω ενίσχυση της διαφάνειας του τρίτου προγράμματος αγοράς καλυμμένων ομολογιών (covered bond purchase programme – CBPP3) και του προγράμματος αγοράς τιτλοποιημένων απαιτήσεων (asset-backed securities purchase programme – ABSPP), η ΕΚΤ δημοσίευσε συγκεντρωτικά στατιστικά στοιχεία για τους τίτλους που διακρατούνται στο πλαίσιο αυτών των προγραμμάτων στο Οικονομικό Δελτίο του Μαρτίου 2019.¹⁹ Τα συγκεντρωτικά στοιχεία παρουσιάζουν την κατανομή των τίτλων που

¹⁷ Βλ. το δελτίο Τύπου που δημοσιεύθηκε στον [δικτυακό τόπο](#) της ΕΚΤ στις 12 Μαρτίου 2020.

¹⁸ Βλ. το δελτίο Τύπου που δημοσιεύθηκε στον [δικτυακό τόπο](#) της ΕΚΤ στις 18 Μαρτίου 2020.

¹⁹ Βλ. το πλαίσιο με τίτλο «Providing additional transparency on aggregate APP holdings» του άρθρου με τίτλο «[Taking stock of the Eurosystem's asset purchase programme after the end of net asset purchases](#)», *Οικονομικό Δελτίο*, Τεύχος 2, ΕΚΤ, 2019.

διακρατούνται στο πλαίσιο του προγράμματος CBPP3 κατά χώρα κινδύνου και πιστοληπτική διαβάθμιση. Τα στοιχεία για το πρόγραμμα ABSPP παρέχουν ανάλυση των τίτλων κατά χώρα κινδύνου, πιστοληπτική διαβάθμιση και είδος εξασφάλισης.²⁰ Μετά την πρώτη δημοσίευση αυτών των στοιχείων, η ΕΚΤ δημοσιεύει επικαιροποιημένα στοιχεία μαζί με τα εξαμηνιαία συγκεντρωτικά στατιστικά στοιχεία για τους τίτλους που διακρατούνται στο πλαίσιο του προγράμματος CSPP. Η δημοσίευση αυτών των πρόσθετων πληροφοριών επιτρέπει στο ευρύ κοινό να κατανοήσει καλύτερα τον τρόπο εφαρμογής αυτών των προγραμμάτων, ενώ παράλληλα διασφαλίζεται η αποτελεσματική εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής. Η δημοσιοποίηση πιο λεπτομερών στοιχείων για τους τίτλους που διακρατούνται στο πλαίσιο των προγραμμάτων ABSPP και CBPP3 θα μπορούσε να υπονομεύσει τον σκοπό αυτών των προγραμμάτων. Πιο συγκεκριμένα, δεν δημοσιοποιήθηκε η ακριβής σύνθεση των προγραμμάτων ABSPP και CBPP3 ως προς τους επιμέρους τίτλους ή τους διεθνείς αριθμούς αναγνώρισης τίτλων (international securities identification numbers - ISIN) γιατί το κοινό μπορεί να θεωρήσει ότι η απουσία ορισμένων ISIN από τους τίτλους αποτελεί παράγοντα διαφοροποίησης μεταξύ των οικονομικά εύρωστων και των συγκριτικά αδύναμων εκδοτών και αρχικών δικαιούχων, παρόλο που αυτό μπορεί να οφείλεται σε άλλους λόγους. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι, σε αντίθεση με το πρόγραμμα CSPP, πολλοί από τους τίτλους που διακρατούνται στο πλαίσιο των προγραμμάτων CBPP3 και ABSPP εκδίδονται ή/και δημιουργούνται από πιστωτικά ιδρύματα της ζώνης του ευρώ που είναι οι βασικοί αντισυμβαλλόμενοι στις πιστοδοτικές πράξεις της ΕΚΤ. Η δημοσιοποίηση τέτοιων λεπτομερών στοιχείων μπορεί επομένως να οδηγήσει σε κατακερματισμό της αγοράς και να υπονομεύσει τους ίδιους όρους ανταγωνισμού μεταξύ των εκδοτών και των αρχικών δικαιούχων, κάτι το οποίο θα μπορούσε να απειλήσει τον στόχο της ΕΚΤ για ελαχιστοποίηση του αντίκτυπου της εφαρμογής των προγραμμάτων αυτών στη λειτουργία των σχετικών αγορών.

Η ΕΚΤ εκφράζει μεγάλη ικανοποίηση για τις θετικές οικονομικές και χρηματοοικονομικές εξελίξεις που παρατηρήθηκαν στην Ελλάδα στη διάρκεια του 2019. Η επιλεξιμότητα των ελληνικών ομολόγων υπόκειται σε απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου η οποία βασίζεται σε αρκετές παραμέτρους, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης κινδύνου. Αν και μέχρι στιγμής δεν έχουν πραγματοποιηθεί αγορές τίτλων του ελληνικού δημόσιου τομέα στο πλαίσιο του προγράμματος αγοράς τίτλων του δημόσιου τομέα (public sector purchase programme – PSPP), η διευκολυντική νομισματική πολιτική της ΕΚΤ συνέβαλε σημαντικά στη χαλάρωση των όρων χρηματοδότησης στην Ελλάδα, όπως δείχνουν τα χαμηλά επιτόκια τραπεζικών χορηγήσεων προς τα νοικοκυριά και τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις στην Ελλάδα. Επιπλέον, τα εμπορεύσιμα χρεόγραφα που εκδίδονται από την ελληνική κυβέρνηση είναι επιλέξιμα, βάσει παρέκκλισης, στο πλαίσιο του προγράμματος PEPP.²¹ Η παρέκκλιση χορηγήθηκε

²⁰ Πληροφορίες για τις συγκεντρωτικές διακρατήσεις τίτλων στο πλαίσιο των προγραμμάτων CBPP3 και ABSPP μπορείτε να βρείτε στην ενότητα «[Asset purchase programmes](#)» του δικτυακού τόπου της ΕΚΤ. Σε αυτήν την ενότητα παρέχεται επίσης ανάλυση, σε εξαμηνιαία βάση, των τίτλων που διακρατούνται στο πλαίσιο του προγράμματος CBPP3 κατά πιστοληπτική διαβάθμιση και χώρα κινδύνου και των τίτλων που διακρατούνται στο πλαίσιο του προγράμματος ABSPP κατά πιστοληπτική διαβάθμιση, χώρα κινδύνου και είδος εξασφάλισης.

²¹ Βλ. το δελτίο Τύπου που δημοσιεύθηκε στον [δικτυακό τόπο](#) της ΕΚΤ στις 18 Μαρτίου 2020.

υπό το φως των αναταραχών που προκλήθηκαν στις αγορές λόγω της κατάστασης έκτακτης ανάγκης που προκάλεσε ο κορωνοϊός και του γεγονότος ότι επί του παρόντος η Ελλάδα τελεί υπό διαδικασία ενισχυμένης εποπτείας. Επίσης, στην Ελλάδα αρκετό καιρό πριν από την εξάπλωση του κορωνοϊού σημειώθηκαν θετικές εξελίξεις στην πραγματική οικονομία και στις χρηματοπιστωτικές αγορές. Επιπλέον, ως μέρος της δέσμης προσωρινών μέτρων για τη χαλάρωση των κριτηρίων καταλληλότητας των εξασφαλίσεων που έλαβε πρόσφατα το Διοικητικό Συμβούλιο,²² τα ελληνικά κρατικά χρεόγραφα γίνονται προσωρινά αποδεκτά ως εξασφαλίσεις στις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος, βάσει παρέκκλισης.

1.3 Επανεξέταση της στρατηγικής νομισματικής πολιτικής

Στην παράγραφο 34 του ψηφίσματος μελετάται η επανεξέταση του πλαισίου νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ και ζητείται η διοργάνωση δημόσιας διαβούλευσης στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας.

Τον Ιανουάριο του 2020 η ΕΚΤ ξεκίνησε επανεξέταση της στρατηγικής νομισματικής πολιτικής της.²³ Η επανεξέταση επικεντρώνεται κυρίως στην ποσοτική διατύπωση της σταθερότητας των τιμών καθώς και στις προσεγγίσεις και στα μέσα μέσω των οποίων επιτυγχάνεται η σταθερότητα των τιμών. Επιπλέον, στην επανεξέταση θα ληφθεί υπόψη ο τρόπος με τον οποίο άλλες παράμετροι, όπως η χρηματοπιστωτική σταθερότητα, η απασχόληση και η περιβαλλοντική βιωσιμότητα, μπορεί να είναι σημαντικές κατά την επιδίωξη της εντολής της ΕΚΤ. Η επανεξέταση θα αξιολογήσει επίσης την επικοινωνιακή στρατηγική της ΕΚΤ για τη νομισματική πολιτική και τον τρόπο με τον οποίο το κοινό αντιλαμβάνεται την ΕΚΤ. Εξαιτίας της κατάστασης έκτακτης ανάγκης που προκάλεσε ο κορωνοϊός, δόθηκε παράταση στο χρονοδιάγραμμα της επανεξέτασης μέχρι τα μέσα του 2021.²⁴

Όπως αναφέρεται στο ψήφισμα, η επανεξέταση της στρατηγικής θα περιλαμβάνει αλληλεπίδραση με Ευρωπαίους πολίτες. Πέραν των τακτικών ανταλλαγών απόψεων με μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για όλες τις πτυχές της επανεξέτασης, η ΕΚΤ αναζητά ιδέες και γνώμες από ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερόμενων μερών – μεταξύ άλλων πολιτών, ακαδημαϊκών, επαγγελματικών οργανώσεων και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών – μέσω ειδικών εκδηλώσεων που θα διοργανωθούν στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Η ΕΚΤ σας ακούει» και της ειδικής διαδικτυακής πύλης «Η ΕΚΤ σας ακούει».²⁵ Τα αποτελέσματα αυτών των δραστηριοτήτων – και αυτών που θα διοργανωθούν από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες σε όλη τη ζώνη του ευρώ – θα ληφθούν υπόψη στις διαβουλεύσεις κατά την επανεξέταση της στρατηγικής.

²² Βλ. το δελτίο Τύπου που δημοσιεύθηκε στον [δικτυακό τόπο](#) της ΕΚΤ στις 7 Απριλίου 2020.

²³ Βλ. το δελτίο Τύπου που δημοσιεύθηκε στον [δικτυακό τόπο](#) της ΕΚΤ στις 23 Ιανουαρίου 2020.

²⁴ Βλ. το δελτίο Τύπου που δημοσιεύθηκε στον [δικτυακό τόπο](#) της ΕΚΤ στις 2 Απριλίου 2020.

²⁵ Βλ. τον [δικτυακό τόπο](#) της ΕΚΤ.

Ζητήματα που σχετίζονται με τα μέτρα κατά της κλιματικής αλλαγής και την πράσινη χρηματοδότηση

Στις παραγράφους 19, 21, 22 και 23 εξετάζεται ο ρόλος της ΕΚΤ σε σχέση με τα μέτρα κατά της κλιματικής αλλαγής.

Η κλιματική αλλαγή είναι μια σημαντική παγκόσμια πρόκληση και απαιτεί τη λήψη μέτρων από όλα τα όργανα και οργανισμούς του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα. Στο πλαίσιο της εντολής της, η ΕΚΤ συμβάλλει ενεργά στην αντιμετώπιση αυτής της πρόκλησης. Η ΕΚΤ τονίζει τον ζωτικό ρόλο των κυβερνήσεων, μέσω και της διεθνούς συνεργασίας, ως προς τη χάραξη και εφαρμογή κατάλληλων πολιτικών για τον περιορισμό της κλιματικής αλλαγής. Οι πολιτικές αρχές διαθέτουν ένα ευρύ φάσμα επιλογών πολιτικής για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, συμπεριλαμβανομένης της τιμολόγησης άνθρακα μέσω δημοσιονομικών μέτρων. Στο πλαίσιο της εντολής τους, οι κεντρικές τράπεζες μπορούν να στηρίξουν και να συμπληρώσουν το συλλογικό εγχείρημα των κυβερνήσεων εστιάζοντας στους τομείς της αρμοδιότητάς τους.

Η ΕΚΤ θα εξετάσει τον αντίκτυπο της κλιματικής αλλαγής σε σχέση με τη νομισματική πολιτική στο πλαίσιο της επανεξέτασης της στρατηγικής της.

Μεταξύ άλλων παραμέτρων, η επανεξέταση θα λάβει υπόψη την περιβαλλοντική βιωσιμότητα.²⁶ Σε αυτό το πλαίσιο, η ΕΚΤ θα εξετάσει προσεκτικά τους κινδύνους που θέτει η κλιματική αλλαγή στην άσκηση της νομισματικής πολιτικής και τον τρόπο με τον οποίο οι παράμετροι που αφορούν την κλιματική αλλαγή μπορούν να συμπεριληφθούν στο πλαίσιο νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος.

Αναφορικά με το ζήτημα των αγορών εταιρικών ομολόγων της ΕΚΤ που εξετάζεται στο ψήφισμα, η ΕΚΤ σημειώνει ότι, σύμφωνα με την αρχή της ουδέτερης επίδρασης στην αγορά (market neutrality), σχεδόν το 20% του συνόλου των επιλέξιμων πράσινων ομολόγων διακρατείται στο πλαίσιο του προγράμματος CSPP. Άρα, η ΕΚΤ συμβάλλει ήδη στη μετάβαση προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα. Στόχος του προγράμματος APP είναι να στηριχθεί η διατηρήσιμη προσαρμογή της πορείας του πληθωρισμού που είναι συμβατή με τον πρωταρχικό στόχο της ΕΚΤ για σταθερότητα των τιμών. Αντίστοιχα, στο πρόγραμμα APP εφαρμόζονται σκόπιμα ευρέα κριτήρια επιλεξιμότητας προκειμένου να διατίθεται προς αγορά ένα ευρύ φάσμα τίτλων, με σκοπό να επιτευχθεί ο ευρύτερος δυνατός αντίκτυπος και να αποφευχθούν οι στρεβλώσεις συγκεκριμένων τμημάτων της αγοράς.²⁷ Σύμφωνα με μελέτη που δημοσιεύθηκε στο Οικονομικό Δελτίο της ΕΚΤ τον Νοέμβριο του 2018²⁸, η έκδοση πράσινων ομολόγων συγκεντρώνεται κυρίως σε τομείς έντασης άνθρακα, όπως οι υπηρεσίες κοινής ωφελείας, οι υποδομές, οι μεταφορές και οι κατασκευές. Οι επιχειρήσεις σε αυτούς

²⁶ Βλ. το δελτίο Τύπου που δημοσιεύθηκε στον [δικτυακό τόπο](#) της ΕΚΤ στις 23 Ιανουαρίου 2020.

²⁷ Βλ. επίσης την [επιστολή](#) της Προέδρου της ΕΚΤ της 20ής Δεκεμβρίου 2019 προς τους Paul Tang και Neena Gill, μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, σχετικά με τη νομισματική πολιτική και την [επιστολή](#) της Προέδρου της ΕΚΤ της 21ης Νοεμβρίου 2019 προς τον Ernest Urtsun, μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, σχετικά με τη νομισματική πολιτική.

²⁸ Βλ. το πλαίσιο με τίτλο «[Purchases of green bonds under the Eurosystem's asset purchase programme](#)», *Οικονομικό Δελτίο*, Τεύχος 7, ΕΚΤ, Φρανκφούρτη, 2018.

τους τομείς εκδίδουν πράσινα ομόλογα για να χρηματοδοτήσουν την υιοθέτηση πιο αποδοτικών τεχνολογιών, να μειώσουν το αποτύπωμα άνθρακα και να επαναπροσανατολίσουν τα χαρτοφυλάκια ενέργειάς τους προς ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Η ΕΚΤ εξετάζει επίσης το ενδεχόμενο ενσωμάτωσης των κινδύνων που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή στα πλαίσιά της για την προληπτική εποπτεία. Σε μικροπροληπτικό επίπεδο, η Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ εργάζεται για τη σύνταξη οδηγού που θα καθορίζει τις εποπτικές προσδοκίες σχετικά με τη διαχείριση και τη δημοσιοποίηση των κινδύνων που σχετίζονται με το κλίμα και των περιβαλλοντικών κινδύνων. Ο οδηγός προγραμματίζεται να υποβληθεί σε διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης το πρώτο εξάμηνο του 2020. Σε μακροπροληπτικό επίπεδο, η ΕΚΤ αναπτύσσει πλαίσιο παρακολούθησης συστημικών κινδύνων που σχετίζονται με το περιβάλλον καθώς και μακροπροληπτική άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων από πάνω προς τα κάτω.

Η ΕΚΤ συμμετέχει σε διάφορες ευρωπαϊκές και διεθνείς πρωτοβουλίες, συμπεριλαμβανομένου του Δικτύου για την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στο χρηματοπιστωτικό σύστημα (Network of Central Banks and Supervisors for Greening the Financial System – NGFS). Η ΕΚΤ συμβάλλει ενεργά στις εργασίες για τους κινδύνους που σχετίζονται με κλίμα τις οποίες εκτελούν διάφοροι φορείς καθορισμού προτύπων, συμπεριλαμβανομένου του Συμβουλίου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και της Επιτροπής Τραπεζικής Εποπτείας της Βασιλείας. Σε επίπεδο ΕΕ, η ΕΚΤ εξέφρασε την ικανοποίησή της για το σχέδιο δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τη χρηματοδότηση βιώσιμης ανάπτυξης θεωρώντας το σημαντικό βήμα προς την ενσωμάτωση της βιωσιμότητας στη λήψη οικονομικών αποφάσεων. Επιπλέον, η ΕΚΤ στήριξε ενεργά την προταθείσα ανάπτυξη κοινής ταξινόμιας σε επίπεδο ΕΕ για βιώσιμα περιουσιακά στοιχεία ως βασικό βήμα για την κλιμάκωση της πράσινης χρηματοδότησης. Ως μέλος της Ομάδας Τεχνικών Εμπειρογνομόνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη βιώσιμη χρηματοδότηση, η ΕΚΤ παρείχε αναλυτικά στοιχεία και τεχνική στήριξη για την αξιολόγηση του οικονομικού αντίκτυπου του συστήματος κατηγοριοποίησης της ΕΕ («ταξινόμια») για τις βιώσιμες δραστηριότητες.²⁹

Η ΕΚΤ διερευνά επίσης τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να ενσωματώσει τις ανησυχίες για την κλιματική αλλαγή στις δικές της δραστηριότητες. Όσον αφορά το χαρτοφυλάκιο για το συνταξιοδοτικό πρόγραμμα του προσωπικού της, η ΕΚΤ ήδη ακολουθεί βιώσιμη επενδυτική πολιτική με βάση κατάλογο επιλεκτικού αποκλεισμού. Οι διαχειριστές επενδύσεων της, οι οποίοι έχουν προσυπογράψει τις Αρχές των Ηνωμένων Εθνών για υπεύθυνες επενδύσεις, πρέπει να εφαρμόζουν κατευθυντήριες γραμμές για την ψηφοφορία δια πληρεξουσίου οι οποίες ενσωματώνουν περιβαλλοντικές και κοινωνικές παραμέτρους καθώς και παραμέτρους που αφορούν τη διακυβέρνηση. Η ΕΚΤ αποφάσισε επίσης να αντικαταστήσει τους δείκτες αναφοράς ιδίων κεφαλαίων στα συνταξιοδοτικά της προγράμματα με τους αντίστοιχους δείκτες αναφοράς ιδίων κεφαλαίων χαμηλών

²⁹ Βλ. την [τελική έκθεση](#) της Ομάδας Τεχνικών Εμπειρογνομόνων για τα βιώσιμα χρηματοοικονομικά, Μάρτιος 2020.

εκπομπών άνθρακα. Για το χαρτοφυλάκιο ιδίων κεφαλαίων, η ΕΚΤ διερευνά αν μπορούν να ενσωματωθούν παράμετροι που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή και με ποιον τρόπο. Ως πρώτο βήμα, η ΕΚΤ αποφάσισε να αυξήσει το μερίδιο πράσινων ομολόγων που διακρατεί στο χαρτοφυλάκιο, με την επιφύλαξη διαθεσιμότητας και ρευστότητας στην αγορά. Ως μέρος των προγραμμάτων αγοράς στοιχείων ενεργητικού που έχει θεσπίσει και σύμφωνα με την αρχή της ουδέτερης επίδρασης στην αγορά, η ΕΚΤ έχει αγοράσει και εξακολουθεί να αγοράζει πράσινα ομόλογα.

Η ΕΚΤ βελτιώνει επίσης τις ικανότητές της όσον αφορά την ανάλυση και την έρευνα σχετικά με την κλιματική αλλαγή. Για παράδειγμα, η ΕΚΤ λαμβάνει μέτρα για να εξασφαλίσει ότι η κλιματική αλλαγή λαμβάνεται υπόψη στα μακροοικονομικά υποδείγματα, στις μεθόδους κατάρτισης προβλέψεων, στις αξιολογήσεις κινδύνου και στα σενάρια και υποδείγματα των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων της ΕΚΤ. Για παράδειγμα, έρευνα της ΕΚΤ έχει αξιολογήσει τον ρόλο των ιδίων κεφαλαίων και της χρηματοδότησης μέσω των τραπεζών για τη στήριξη της πράσινης καινοτομίας.³⁰

3 Ο διεθνής ρόλος του ευρώ και η εμβάθυνση της ΟΝΕ, συμπεριλαμβανομένης της τραπεζικής ένωσης και της ένωσης κεφαλαιαγορών, και ζητήματα που αφορούν τη χρηματοπιστωτική αρχιτεκτονική της ΕΕ

Στην παράγραφο 7 υπογραμμίζεται η ανάγκη για εμβάθυνση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ) ως διαρθρωτική συνθήκη για την ενίσχυση του ρόλου του ευρώ. Στην παράγραφο 33 εξετάζεται ειδικότερα ο διεθνής ρόλος του ευρώ. Ενώ τα εποπτικά καθήκοντα της ΕΚΤ δεν ήταν στο επίκεντρο του ψηφίσματος, οι παράγραφοι 25-28 και 37 αναφέρονται σε ζητήματα που αφορούν την τραπεζική ένωση, την ένωση κεφαλαιαγορών και τη χρηματοπιστωτική αρχιτεκτονική της ΕΕ, μεταξύ άλλων σε σχέση με τις προετοιμασίες για το Brexit και τη θέσπιση του βραχυπρόθεσμου επιτοκίου του ευρώ (€STR).

Όσον αφορά τον διεθνή ρόλο του ευρώ, η ΕΚΤ επαναλαμβάνει ότι η παγκόσμια ελκυστικότητα του ευρώ στηρίζεται κατά κύριο λόγο από μια βαθύτερη και περισσότερο ολοκληρωμένη ΟΝΕ, ιδίως από την πρόοδο προς την ένωση κεφαλαιαγορών, στο πλαίσιο της άσκησης υγιών οικονομικών πολιτικών στη ζώνη του ευρώ.³¹ Η ολοκλήρωση της τραπεζικής ένωσης θα κάνει τη ζώνη του ευρώ πιο ανθεκτική, ενώ οι βαθύτερες και καλύτερα συνδεδεμένες ευρωπαϊκές κεφαλαιαγορές, ως αποτέλεσμα της προόδου προς μια ένωση κεφαλαιαγορών, θα συμβάλουν σε χρηματοπιστωτικές αγορές με μεγαλύτερο βάθος και περισσότερη ρευστότητα. Αυτή η εξέλιξη θα στηρίξει με τη σειρά της τον ρόλο του ευρώ ως διεθνούς νομίσματος για επενδύσεις, χρηματοδότηση και διακανονισμούς.

³⁰ Βλ. «[Finance and decarbonisation: why equity markets do it better](#)», *Research Bulletin*, αριθ. 64, ΕΚΤ, Φρανκφούρτη, Νοέμβριος 2019.

³¹ Βλ. «[The international role of the euro](#)» ΕΚΤ, Φρανκφούρτη, Ιούνιος 2019.

Η ΕΚΤ συνεχίζει να τονίζει την ανάγκη να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες για ολοκλήρωση της ΟΝΕ.³²

Η ΕΚΤ συμφωνεί με το αίτημα που διατυπώνεται στο ψήφισμα για γρήγορη ολοκλήρωση της τραπεζικής ένωσης. Η ΕΚΤ συνεχίζει να στηρίζει ένθερμα την ολοκλήρωση της τραπεζικής ένωσης και θεωρεί ότι η θέσπιση ενός ολοκληρωμένου ευρωπαϊκού συστήματος ασφάλισης καταθέσεων αποτελεί βασική προτεραιότητα.

Όσον αφορά την έμφαση του ψηφίσματος στον σεβασμό των αρχών λειτουργίας και της ειδικής αποστολής των συνεργατικών και των συνεταιριστικών τραπεζών, η ΕΚΤ επισημαίνει ότι τηρεί πλήρως την αρχή της αναλογικότητας κατά την άσκηση των εποπτικών καθηκόντων της. Η διασφάλιση της συνεπούς εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων σε ολόκληρη την τραπεζική ένωση είναι ένας από τους βασικούς στόχους της Τραπεζικής Εποπτείας της ΕΚΤ. Ωστόσο, αυτό δεν σημαίνει ότι η ΕΚΤ υιοθετεί μια ενιαία προσέγγιση όσον αφορά την εποπτεία. Η ΕΚΤ τηρεί πλήρως την αρχή της αναλογικότητας κατά την άσκηση των εποπτικών καθηκόντων της και δεν κάνει διακρίσεις μεταξύ τραπεζών με βάση το λειτουργικό τους μοντέλο, στον βαθμό που τηρείται το τραπεζικό κανονιστικό πλαίσιο.

Η ΕΚΤ συμφωνεί επίσης με το αίτημα για επιτάχυνση του σχεδίου για την ένωση κεφαλαιαγορών και τάσσεται υπέρ μια σημαντικής εμβάθυνσής της που θα είναι επαρκώς φιλόδοξη και θα γίνει σε σωστό χρόνο, λαμβάνοντας υπόψη και τυχόν ανάγκες προσαρμογής που θα προκύψουν από την κρίση του κορωνοϊού. Η ΕΚΤ έχει με συνέπεια ζητήσει από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τα κράτη μέλη να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα για την ολοκλήρωση της ένωσης κεφαλαιαγορών και επαναδιατυπώνει την ένθερμη στήριξή της για τη δημιουργία ολοκληρωμένων, εύρυθμων και καινοτόμων χρηματοπιστωτικών αγορών στην ΕΕ. Η ΕΚΤ προσμένει τη δημοσίευση των τελικών συστάσεων του Φόρουμ Υψηλού Επιπέδου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Αυτές οι συστάσεις θα πρέπει να παρουσιάζουν επαρκή βαθμό φιλοδοξίας και να λαμβάνουν υπόψη τις συστάσεις που διατυπώθηκαν στην πρόσφατη έκθεση της ΕΚΤ για τη χρηματοπιστωτική ολοκλήρωση και διάρθρωση στη ζώνη του ευρώ.³³

Το αίτημα που απευθύνει το ψήφισμα προς την ΕΚΤ να συνεχίσει τις προπαρασκευαστικές προσπάθειές της για τη διασφάλιση της σταθερότητας των χρηματοπιστωτικών αγορών της ΕΕ στο πλαίσιο της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ συμφωνεί με τη θέση της ΕΚΤ. Η ΕΚΤ παρακολουθεί προσεκτικά τους συνδεόμενους με το Brexit κινδύνους για τον οικονομικό και τον χρηματοπιστωτικό τομέα από το δημοψήφισμα του 2016 και μετά.³⁴ Εξακολουθεί να υπάρχει το ενδεχόμενο οι σχετικοί με το Brexit κίνδυνοι να υλοποιηθούν εντός του 2020 ή αργότερα, ανάλογα με την πρόοδο των

³² Βλ. το άρθρο "The state of play regarding the deepening agenda for Economic and Monetary Union", *Οικονομικό Δελτίο*, Τεύχος 2, ΕΚΤ, Φρανκφούρτη, 2020.

³³ Βλ. "Financial Integration and Structure in the Euro Area", ΕΚΤ, Φρανκφούρτη, Μάρτιος 2020.

³⁴ Βλ., για παράδειγμα, το πλαίσιο "Assessing the risks to the euro area financial sector from a no-deal Brexit – update following the extension of the UK's membership of the EU", *Financial Stability Review*, ΕΚΤ, Φρανκφούρτη, Μάιος 2019.

διαπραγματεύσεων. Τον Μάρτιο του 2019 η ΕΚΤ και η Bank of England ενεργοποίησαν συμφωνία ανταλλαγής νομισμάτων, με την οποία θα μειωθούν οι πιθανές πηγές πιέσεων στο χρηματοπιστωτικό σύστημα.³⁵ Σε όλη τη διάρκεια της διαδικασίας του Brexit, η ΕΚΤ έχει καλέσει τις τράπεζες, δημοσώς και σε διμερή βάση, να προετοιμάσουν σχέδια για κάθε ενδεχόμενο και να αξιολογήσουν καθεμία ξεχωριστά το προφίλ κινδύνου τους.³⁶ Ο ιδιωτικός τομέας πρέπει να συνεχίσει να προετοιμάζεται για κάθε πιθανή έκβαση.³⁷ Στο τέλος της μεταβατικής περιόδου, ο χρηματοπιστωτικός τομέας θα έχει διαθέσει πάνω από τέσσερα χρόνια προετοιμασίας για την επικείμενη σημαντική αλλαγή καθεστώτος. Οι τράπεζες της ζώνης του ευρώ και άλλοι συμμετέχοντες στην αγορά πρέπει να αφιερώσουν τον χρόνο που υπολείπεται μέχρι το τέλος της μεταβατικής περιόδου στην εφαρμογή των σχεδίων τους για το Brexit ούτως ώστε να είναι έτοιμοι για τη νέα σχέση που θα διαμορφωθεί μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.

Σε απάντηση προς το αίτημα που διατυπώνεται στο ψήφισμα για μια πρώτη αξιολόγηση του €STR, η ΕΚΤ επισημαίνει ότι, από τη θέσπισή του τον Δεκέμβριο του 2019 και μετά, το €STR αντανάκλα ικανοποιητικά τη δυναμική των αγορών. Το €STR υπολογίζεται σε ημερήσια βάση, βασίζεται επί του παρόντος σε επιλέξιμες συναλλαγές αξίας άνω των 30 δισεκ. ευρώ τις οποίες αναφέρουν 50 φορείς παροχής στοιχείων και αναμένεται σταδιακά να αντικαταστήσει τον μέσο δείκτη των επιτοκίων για τοποθετήσεις διάρκειας μίας ημέρας στη ζώνη του ευρώ (EONIA) μέχρι το τέλος του 2021. Το €STR αντανάκλα ικανοποιητικά τη δυναμική των αγορών, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης των βασικών επιτοκίων τον Σεπτέμβριο του 2019 (σε δεδομένα προ €STR). Το €STR χρησιμοποιείται ολοένα περισσότερο από τους συμμετέχοντες στην αγορά στο πλαίσιο συναλλαγών σε μετρητά και παράγωγα. Παρά τις ενθαρρυντικές αυτές ενδείξεις, οι συμμετέχοντες στην αγορά καλούνται να καταβάλουν περισσότερες προσπάθειες για τη δημιουργία αγορών €STR με επαρκή ρευστότητα. Στο πλαίσιο των παγκόσμιων προσπαθειών για μείωση της υπερβολικής εξάρτησης από τα διατραπεζικά επιτόκια (όπως το EURIBOR στη ζώνη του ευρώ), ένα επιτόκιο όπως το €STR και οι δομές διάρκειας που βασίζονται σε αυτό θα μπορούσε να λειτουργήσει ως εφεδρικό επιτόκιο σε συμβάσεις που συνδέονται με το EURIBOR και ως εναλλακτική στο EURIBOR. Η ΕΚΤ θα συνεχίσει να υποβάλλει αναφορές όσον αφορά το €STR.³⁸

³⁵ Βλ. το δελτίο Τύπου που δημοσιεύθηκε στον [δικτυακό τόπο](#) της ΕΚΤ.

³⁶ Βλ., για παράδειγμα, διάφορα άρθρα για το Brexit στο Supervision Newsletter της ΕΚΤ: “[Brexit: meeting supervisory expectations](#)”, Φεβρουάριος 2019, “[Brexit: stepping up preparations](#)”, Αύγουστος 2019, “[Brexit: operational risks increases when banks delay action](#)”, Νοέμβριος 2019, “[Brexit: time to move to post-Brexit business models](#)”, Φεβρουάριος 2020.

³⁷ Βλ. την ειδική ενότητα “[Implications of Brexit for the EU financial landscape](#)”, *Financial Integration and Structure in the Euro Area*, ΕΚΤ, Φρανκφούρτη, Μάρτιος 2020.

³⁸ Βλ. τον [δικτυακό τόπο](#) της ΕΚΤ για αναφορές σχετικά με το €STR.

Ζητήματα που σχετίζονται με τις πληρωμές, τα κρυπτοπεριουσιακά στοιχεία, τη χρηματοπιστωτική τεχνολογία και την κυβερνοασφάλεια.

Το ψήφισμα αναφέρει ζητήματα που αφορούν τις πληρωμές (παράγραφοι 20 και 35) καθώς και ζητήματα που σχετίζονται με τα κρυπτοπεριουσιακά στοιχεία, τη χρηματοπιστωτική καινοτομία και την κυβερνοασφάλεια (παράγραφοι 29-32).

Η ΕΚΤ εκφράζει την ικανοποίησή της για την έμφαση που δίνει το ψήφισμα στη σημασία της ανάπτυξης αποδοτικών και ανεξάρτητων ευρωπαϊκών συστημάτων πληρωμών. Η ΕΚΤ συνεχίζει να προωθεί τη λειτουργία του ευρωπαϊκού συστήματος πληρωμών μέσω της πλήρους υλοποίησης των άμεσων πληρωμών, βελτιώσεων στις διασυννοιακές πληρωμές από και προς την ΕΕ και της στήριξης για ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες χρηματοοικονομικής τεχνολογίας που εισάγουν υπηρεσίες πληρωμών. Το Συμβούλιο Πληρωμών Μικρής Αξίας σε Ευρώ³⁹, υπό την προεδρία της ΕΚΤ, συνεργάζεται τόσο με τους παρόχους όσο και με τους χρήστες προκειμένου να στηρίξει την περαιτέρω ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης, καινοτόμου και ανταγωνιστικής αγοράς για τις πληρωμές μικρής αξίας σε ευρώ. Επιπλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ επανεκκίνησε τη στρατηγική του για τις πληρωμές μικρής αξίας, η οποία έχει ως σκοπό να στηρίξει ενεργά πρωτοβουλίες της αγοράς που κινούνται προς μια αληθινά πανευρωπαϊκή λύση πληρωμών για τις πληρωμές στα σημεία πώλησης και το ηλεκτρονικό εμπόριο. Η ΕΚΤ παρακολουθεί επίσης προσεκτικά την πρόοδο που σημειώνει η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πληρωμών προς την επίτευξη των στόχων του Ευρωσυστήματος⁴⁰ σε αυτόν τον τομέα.

Η ΕΚΤ εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι στο ψήφισμα αναγνωρίζεται η σημασία των μετρητών ως μέσου πληρωμής. Τα μετρητά εξακολουθούν να αποτελούν το σημαντικότερο μέσο πληρωμής για τους πολίτες της ΕΕ⁴¹ και τα τραπεζογραμμάτια ευρώ σε κυκλοφορία συνεχίζουν να καταγράφουν έντονη αύξηση.⁴² Τα μετρητά είναι ένα μέσο πληρωμής για όλους και διαθέτει σημαντικές λειτουργίες ως μέσο έκτακτης ανάγκης και αποθήκευσης αξίας.

Όσον αφορά το αίτημα που διατυπώνεται στο ψήφισμα για ένα σύστημα παρακολούθησης των μεγάλων συναλλαγών, η ΕΚΤ επισημαίνει το τρέχον κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ για την παρακολούθηση των κινήσεων μεγάλων

³⁹ Το Συμβούλιο Πληρωμών Μικρής Αξίας σε Ευρώ είναι ένα υψηλού επιπέδου στρατηγικό όργανο επιφορτισμένο με την προώθηση της ολοκλήρωσης, της καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας των πληρωμών μικρής αξίας σε ευρώ στην ΕΕ. Δημιουργήθηκε στις 19 Δεκεμβρίου 2013 από την ΕΚΤ και αντικατέστησε το Συμβούλιο SEPA.

⁴⁰ Αυτοί οι στόχοι περιλαμβάνουν: πανευρωπαϊκή εμπέλιεια και εμπειρία πελάτη, άνεση και αποδοτικότητα ως προς το κόστος, ασφάλεια και προστασία, ευρωπαϊκή ταυτότητα και διακυβέρνηση, παγκόσμια αποδοχή.

⁴¹ Βλ. "The use of cash by households in the euro area", *Occasional Paper Series*, αριθ. 201, ΕΚΤ, Φρανκφούρτη, Νοέμβριος 2017.

⁴² Βλ. το άρθρο "Trends and developments in the use of euro cash over the past ten years", *Οικονομικό Δελτίο*, Τεύχος 6, ΕΚΤ, Φρανκφούρτη, 2018.

ποσών μετρητών προς την ΕΕ ή προς τρίτες χώρες.⁴³ Η παρακολούθηση της συμμόρφωσης με το εν λόγω πλαίσιο περιλαμβάνει φυσικούς ελέγχους στην επικράτεια των κρατών μελών, μεταξύ άλλων σε αεροδρόμια, λιμάνια και άλλα σημεία στα σύνορα της ΕΕ. Η εποπτεία της συμμόρφωσης με τη συγκεκριμένη ενωσιακή νομοθεσία εναπόκειται στις εθνικές αρμόδιες αρχές, συχνά στις τελωνειακές αρχές.

Το πλαίσιο της ΕΕ για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας θεσπίζει περαιτέρω απαιτήσεις για τις συναλλαγές που διενεργούνται μεταξύ φυσικών και νομικών προσώπων εντός της ΕΕ. Όταν αυτές οι συναλλαγές γίνονται διαμέσου πιστωτικών ιδρυμάτων, χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (π.χ. ιδρυμάτων πληρωμών και εταιρειών επενδύσεων) ή άλλων «υπόχρεων οντοτήτων» όπως ορίζονται στην οδηγία για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες⁴⁴ και τις αντίστοιχες εθνικές νομοθετικές διατάξεις, απαιτείται από τις εν λόγω υπόχρεες οντότητες να παρακολουθούν τέτοιου είδους συναλλαγές και, όπου είναι αναγκαίο, να αναφέρουν ύποπτες συναλλαγές στις εθνικές υπηρεσίες χρηματοοικονομικών πληροφοριών. Σε αυτό το πλαίσιο, θα πρέπει να τονιστεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 127 της ΣΛΕΕ, η εποπτική αρμοδιότητα της ΕΚΤ βάσει του κανονισμού ΕΕΜ⁴⁵ περιλαμβάνει μόνο την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων. Η παρακολούθηση και επιβολή της συμμόρφωσης των πιστωτικών ιδρυμάτων (ή άλλων υπόχρεων οντοτήτων που μπορεί να ενεργούν ως ενδιάμεσοι φορείς σε συναλλαγές) με τις απαιτήσεις για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (anti-money laundering/countering the financing of terrorism - AML/CFT), καθώς και η διερεύνηση περιπτώσεων φοροδιαφυγής, εξαιρούνται ρητώς από την εντολή που έχει ανατεθεί στην ΕΚΤ. Αυτά τα καθήκοντα εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των εθνικών φορολογικών αρχών και των εθνικών αρχών που είναι επιφορτισμένες με θέματα AML/CFT. Εντούτοις, η ΕΚΤ ενισχύει επί του παρόντος τις εποπτικές της ικανότητες προκειμένου να διασφαλίσει την κατάλληλη συνεργασία με τις εθνικές αρχές AML/CFT, ούτως ώστε να μπορεί να λαμβάνει υπόψη τις πληροφορίες που παρέχουν αυτές οι αρχές κατά την άσκηση της προληπτικής εποπτείας. Κατ' αρχήν, η ΕΚΤ στηρίζει επίσης την ανάληψη περαιτέρω νομοθετικής δράσης με σκοπό την ενίσχυση του θεσμικού και κανονιστικού πλαισίου AML/CFT της ΕΕ.

⁴³ Το εν λόγω πλαίσιο αποτελείται κυρίως από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1889/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Οκτωβρίου 2005 σχετικά με τους ελέγχους ρευστών διαθεσίμων που εισέρχονται ή εξέρχονται από την Κοινότητα (ΕΕ L 309, της 25.11.2005, σ. 9) και τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1672 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τους ελέγχους ρευστών διαθεσίμων που εισέρχονται ή εξέρχονται από την Ένωση και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1889/2005 (ΕΕ L 284, της 12.11.2018, σ. 6).

⁴⁴ Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας (οδηγία AML/CFT), που τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και καταργεί την οδηγία 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την οδηγία της Επιτροπής 2006/70/ΕΚ (ΕΕ L 141, της 5.6.2015, σ. 73).

⁴⁵ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1024/2013, της 15ης Οκτωβρίου 2013, για την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΕ L 287, της 29.10.2013, σ. 63).

Όσον αφορά το αίτημα που διατυπώνεται στο ψήφισμα για αυξημένη παρακολούθηση των κρυπτοπεριουσιακών στοιχείων, η ΕΚΤ επισημαίνει ότι συμμετέχει ενεργά σε ευρωπαϊκές και παγκόσμιες πρωτοβουλίες για τη ρύθμιση, την εποπτεία και την επίβλεψη των κρυπτοπεριουσιακών στοιχείων και των σχημάτων σταθερών κρυπτονομισμάτων (stablecoin).⁴⁶ Η ΕΚΤ παρακολουθεί και αναλύει συνεχώς τις εξελίξεις στην αγορά κρυπτοπεριουσιακών στοιχείων και τους διαύλους μέσω των οποίων οι κίνδυνοι που σχετίζονται με αυτά τα περιουσιακά στοιχεία μπορεί να μεταδοθούν στον χρηματοπιστωτικό τομέα και την οικονομία.⁴⁷ Η ΕΚΤ τάσσεται υπέρ μιας παγκόσμιας συντονισμένης προσέγγισης όσον αφορά τη ρύθμιση των κρυπτοπεριουσιακών στοιχείων και των σχημάτων stablecoin με βάση την αρχή «ίδιες δραστηριότητες, ίδιοι κίνδυνοι, ίδια ρύθμιση».⁴⁸ Η ΕΚΤ αναθεωρεί επί του παρόντος το πλαίσιο της για την επίβλεψη των μέσων και σχημάτων πληρωμών ούτως ώστε όλα τα σχήματα και ρυθμίσεις πληρωμών που καθιστούν δυνατή τη μεταφορά αξίας μεταξύ των τελικών χρηστών να καλύπτονται από την επίβλεψη του Ευρωσυστήματος. Όσον αφορά την εποπτεία AML/CFT των ιδρυμάτων έκδοσης ηλεκτρονικού χρήματος, των παρόχων υπηρεσιών εικονικών περιουσιακών στοιχείων και άλλων υπόχρεων οντοτήτων, η ΕΚΤ υπενθυμίζει ότι υπεύθυνες για αυτό το καθήκον είναι οι εθνικές αρμόδιες αρχές.

Το αίτημα που διατυπώνεται στο ψήφισμα για μια κατάλληλη ισορροπία μεταξύ χρηματοοικονομικής τεχνολογίας και χρηματοπιστωτικής σταθερότητας συνάδει με τη στάση που τηρεί η ΕΚΤ. Η καινοτομία και η χρηματοοικονομική τεχνολογία επιφέρουν σημαντικά οφέλη για τις τράπεζες, τους πελάτες τους, το χρηματοπιστωτικό σύστημα και την ευρύτερη οικονομία, αλλά συνεπάγονται και προκλήσεις και κινδύνους. Η ΕΚΤ έχει ανταποκριθεί παρακολουθώντας και αξιολογώντας τις συνέπειες της χρηματοοικονομικής τεχνολογίας για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα.⁴⁹ Εκτός και αν τεθούν σε εφαρμογή επαρκείς δικλίδες ασφαλείας, οι αυξανόμενες διασυνδέσεις μεταξύ τραπεζών και επιχειρήσεων χρηματοοικονομικής τεχνολογίας θα μπορούσαν να έχουν ως αποτέλεσμα οι διαταραχές σε αυτές τις επιχειρήσεις να έχουν συστημικές συνέπειες για το χρηματοπιστωτικό σύστημα. Επιπλέον των εργασιών που διεξάγει η Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ, η ΕΚΤ συμβάλλει στη σχετική με τη χρηματοοικονομική

⁴⁶ Αυτές περιλαμβάνουν: αφενός σε επίπεδο ΕΕ, την ομάδα δράσης της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών για τα εικονικά νομίσματα και τις αρχικές προσφορές νομισμάτων, την ομάδα δράσης της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών για τις αδειοδοτήσεις, τις ειδικές συμμετοχές και τις εξαγορές και την ομάδα εμπειρογνομόνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα θεσμικά εμπόδια στη χρηματοπιστωτική εποπτεία, και αφετέρου σε διεθνές επίπεδο, την ομάδα εργασίας της G7 για τα σταθερά κρυπτονομίσματα, την μικτή ομάδα εργασίας CPMI-IOSCO για την ψηφιακή καινοτομία και τη μόνιμη ομάδα πολιτικής, την ομάδα εργασίας του Συμβουλίου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΣΧΣ) για κανονιστικά θέματα σχετικά με τα σταθερά κρυπτονομίσματα, το Δίκτυο Χρηματοοικονομικής Καινοτομίας του ΣΧΣ και την ομάδα εργασίας της Επιτροπής Τραπεζικής Εποπτείας της Βασιλείας για τη χρηματοοικονομική τεχνολογία.

⁴⁷ Για τα συμπεράσματα της ανάλυσης που διενέργησε η ομάδα δράσης της ΕΚΤ για τα κρυπτοπεριουσιακά στοιχεία, βλ. [“Crypto-Assets: Implications for financial stability, monetary policy, and payments and market infrastructures”](#), *Occasional Paper Series*, αριθ. 223, ΕΚΤ, Φρανκφούρτη, Μάιος 2019.

⁴⁸ Βλ. για παράδειγμα την [επιστολή της Προέδρου της ΕΚΤ προς την Εύα Καϊλή, μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου](#), σχετικά με πρωτοβουλίες σταθερών κρυπτονομισμάτων, Σεπτέμβριος 2019. Βλ. επίσης τις [εισαγωγικές παρατηρήσεις](#) του πρώην μέλους της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΚΤ, Benoît Cœuré, κατά την ακρόαση με θέμα [“Digital currencies, focusing on Libra”](#) που διοργάνωσε η Επιτροπή Ψηφιακής Ατζέντας του γερμανικού Κοινοβουλίου, Σεπτέμβριος 2019.

⁴⁹ [Financial Stability Review](#), ΕΚΤ, Φρανκφούρτη, Νοέμβριος 2019.

τεχνολογία πολιτική και τις εργασίες που αφορούν τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα μέσω διαφόρων ευρωπαϊκών και διεθνών φορέων, όπως η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών, το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, η Επιτροπή Τραπεζικής Εποπτείας της Βασιλείας και η Επιτροπή Πληρωμών και Υποδομών της Αγοράς.

Η ΕΚΤ εκφράζει την ικανοποίησή της για το ότι το ψήφισμα αναγνωρίζει τις προσπάθειές της στον τομέα της κυβερνοασφάλειας. Η ενίσχυση των ψηφιακών αμυντικών μηχανισμών ασφάλειας και των ικανοτήτων ανάκαμψης των συστημάτων της ΕΤΚ καθώς και η συνεχής προσαρμογή τους στις μεταβαλλόμενες απειλές και δυναμικές δυσλειτουργίες λόγω κυβερνοεπιθέσεων εξακολουθεί να αποτελεί προτεραιότητα. Σημαντική πρόοδος έχει επιτευχθεί όσον αφορά τη μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση του προσωπικού σε θέματα ασφάλειας, μεταξύ άλλων μέσω της θέσπισης υποχρεωτικών σεμιναρίων για την ασφάλεια των πληροφοριακών συστημάτων. Οι τεχνικοί μηχανισμοί άμυνας ενισχύθηκαν περαιτέρω σε όλα τα τερματικά σημεία και βρίσκεται πλέον σε εφαρμογή μια προηγμένη λύση για τη συνεχή διαχείριση των ευπαθειών των πληροφοριακών συστημάτων. Οι συνεχείς προσπάθειες βελτίωσης που καταβάλλει η ΕΚΤ επικεντρώνονται επί του παρόντος στην ενίσχυση των ικανοτήτων όσον αφορά την ασφάλεια δικτύου, την προστασία από διαρροή δεδομένων και τη διαχείριση λογαριασμών χρηστών με αυξημένα προνόμια στα πληροφοριακά συστήματα.

5 Θεσμικά θέματα της ΕΚΤ

Στις παραγράφους 1 και 40-46 του ψηφίσματος εξετάζονται διάφορες πτυχές της θεσμικής δομής, της λειτουργίας, των πρακτικών επικοινωνίας και λογοδοσίας της ΕΚΤ.

Η ΕΚΤ συμφωνεί με το ψήφισμα όσον αφορά την ανάγκη να διατηρήσει την ανεξαρτησία της και εκφράζει την ικανοποίησή της για την αναγνώριση της βελτίωσης ως προς τη λογοδοσία της. Σύμφωνα με την προσέγγιση που ακολούθησε τα τελευταία έτη, η ΕΚΤ εξακολουθεί να δεσμεύεται για την περαιτέρω ενίσχυση των πρακτικών λογοδοσίας της έναντι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου εντός του ισχύοντος πλαισίου.⁵⁰ Η ΕΚΤ θα συνεχίσει επίσης να δημοσιεύει αναλυτικές γραπτές απαντήσεις στις παρατηρήσεις που διατυπώνονται στο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την Ετήσια Έκθεση της ΕΚΤ.

Η ΕΚΤ εκφράζει την ικανοποίησή της για την αναγνώριση της βελτίωσης ως προς την επικοινωνία της. Σύμφωνα με το αίτημα που διατυπώνεται στο ψήφισμα για συνέχιση των προσπαθειών με σκοπό οι αποφάσεις να είναι διαθέσιμες και κατανοητές σε όλους τους πολίτες, η ΕΚΤ αποφάσισε να συμπεριλάβει στην επανεξέταση της στρατηγικής της νέο άξονα εργασίας όσον αφορά την επικοινωνία⁵¹, ούτως ώστε να ενισχύσει τη σύνδεση με το κοινό.⁵² Η ΕΚΤ θα

⁵⁰ Βλ. επίσης το άρθρο με τίτλο [“The evolution of the ECB’s accountability practices during the crisis”](#), *Οικονομικό Δελτίο*, Τεύχος 5, ΕΚΤ, Φρανκφούρτη, 2018.

⁵¹ Βλ. τον [δικτυακό τόπο](#) της ΕΚΤ.

⁵² Βλ. την [εισαγωγική δήλωση](#) της Προέδρου της ΕΚΤ κατά την ακρόαση ενώπιον της Επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 6 Φεβρουαρίου 2020.

συνεχίσει επίσης να διευρύνει τις δραστηριότητες επικοινωνίας και ενημέρωσης, ιδίως για μη ειδικούς. Αυτές οι δραστηριότητες θα περιλαμβάνουν καινοτόμες προσεγγίσεις, μεταξύ άλλων μέσω ψηφιακών διαύλων όπως το νέο podcast⁵³ και blog⁵⁴ της ΕΚΤ. Η ΕΚΤ θέσπισε επίσης τη νέα διαδικασία «Η ΕΚΤ σας ακούει» στο πλαίσιο της επανεξέτασης της στρατηγικής της, που περιλαμβάνει εκδηλώσεις και διαδικτυακή αλληλεπίδραση με ενδιαφερόμενους φορείς και το ευρύ κοινό.⁵⁵

Η ΕΚΤ εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι το ψήφισμα αναγνωρίζει τη θέσπιση του ενιαίου κώδικα συμπεριφοράς για τα υψηλόβαθμα στελέχη της ΕΚΤ, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ τον Ιανουάριο του 2019. Ο κώδικας, που εφαρμόζεται σε όλους τους υπευθύνους λήψης αποφάσεων και τα υψηλόβαθμα στελέχη της ΕΚΤ, ανεξαρτήτως του αν έχουν σύμβαση με την ΕΚΤ ή αν έχουν διοριστεί σε εθνικό επίπεδο, ενίσχυσε περαιτέρω τα πλαίσια χρηστής διακυβέρνησης και ακεραιότητας της ΕΚΤ.⁵⁶

Όσον αφορά το αίτημα που διατυπώνεται στο ψήφισμα η Επιτροπή Επιθεώρησης και η Επιτροπή Δεοντολογίας της ΕΚΤ να περιλαμβάνουν ανεξάρτητα μέλη, η ΕΚΤ υπενθυμίζει ότι η ανεξαρτησία των μελών των επιτροπών προβλέπεται ρητώς στην εντολή της Επιτροπής Επιθεώρησης και στην απόφαση που θεσπίζει την Επιτροπή Δεοντολογίας. Με βάση την εντολή της Επιτροπής Επιθεώρησης απαιτείται από τα μέλη της να τηρούν τα υψηλότερα πρότυπα δεοντολογίας. Επιπλέον, τον Ιούλιο του 2019 το Διοικητικό Συμβούλιο αύξησε την ανεξαρτησία της Επιτροπής Δεοντολογίας και ενίσχυσε τη διαφορετικότητα στη σύνθεσή της διορίζοντας την κύρια σύμβουλο δεοντολογίας σε μη κυβερνητική οργάνωση και πρώην σύμβουλο δεοντολογίας του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου στη θέση μέλους της επιτροπής.

Όσον αφορά το αίτημα που διατυπώνεται στο ψήφισμα για σαφή και δημόσια πολιτική για τους πληροφοριοδότες δημόσιου συμφέροντος, η ΕΚΤ επισημαίνει ότι οι στρατηγικές της προτεραιότητες και οι επιχειρησιακοί της στόχοι συμπεριλαμβάνουν το πλαίσιο για τους πληροφοριοδότες δημόσιου συμφέροντος. Οι εργασίες για μια ενισχυμένη και δημόσια πολιτική για τους πληροφοριοδότες δημόσιου συμφέροντος που ενθαρρύνει την νοοτροπία του να μιλά κανείς ανοιχτά και διασφαλίζει ότι οι σχετικές καταγγελίες θα οδηγούν στην ανάληψη δράσης προχωρούν σύμφωνα με το πρόγραμμα. Αυτή η πολιτική θα ενισχύσει τα πρότυπα συμπεριφοράς, λογοδοσίας και χρηστής διακυβέρνησης της ΕΚΤ θεσπίζοντας ένα εύχρηστο εργαλείο για τους πληροφοριοδότες που διευκολύνει την ανώνυμη καταγγελία και την ασφαλή επικοινωνία και ενισχύοντας την προστασία των

⁵³ Βλ. τον [δικτυακό τόπο](#) της ΕΚΤ.

⁵⁴ Βλ. τον [δικτυακό τόπο](#) της ΕΚΤ.

⁵⁵ Βλ. την [εισαγωγική δήλωση](#) της Προέδρου της ΕΚΤ κατά την ακρόαση ενώπιον της Επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 6 Φεβρουαρίου 2020.

⁵⁶ Βλ. τον [κώδικα συμπεριφοράς για τα υψηλόβαθμα στελέχη της ΕΚΤ](#). Ο κώδικας βελτιώνει τη διαχείριση δυνητικών συγκρούσεων συμφερόντων, θεσπίζοντας ειδικούς κανόνες για τις δραστηριότητες μετά τη λήξη της απασχόλησης στην ΕΚΤ, τις ιδιωτικές χρηματοοικονομικές συναλλαγές και τις σχέσεις με ομάδες συμφερόντων. Προβλέπει επίσης τη δημοσίευση δηλώσεων συμφερόντων και μηνιαίων ημερολογιακών προγραμμάτων και περιλαμβάνει μέτρα δίωξης σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης. Επιπλέον, οι κατευθυντήριες αρχές που διέπουν την εξωτερική επικοινωνία των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΚΤ έχουν ενσωματωθεί στον κώδικα και η εφαρμογή τους διευρύνθηκε ώστε να περιλαμβάνει όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και του Εποπτικού Συμβουλίου.

πληροφοριοδοτών με βάση τα υψηλότερα πρότυπα. Η γνώμη των εκπροσώπων του προσωπικού για αυτή την πολιτική θα ζητηθεί σε εύθετο χρόνο. Η ΕΚΤ προβλέπει ότι η επίσημη τροποποίηση των κανόνων της ΕΚΤ για θέματα προσωπικού θα εγκριθεί πριν από το τέλος του 2020.

Όσον αφορά τον ρόλο της ΕΚΤ σε προγράμματα οικονομικής στήριξης για χώρες της ζώνης του ευρώ και τις θέσεις που έχει τηρήσει η ΕΚΤ σε διεθνή φόρουμ, όπως αναφέρονται στο ψήφισμα, η ΕΚΤ συμμορφώνεται πλήρως με το ισχύον νομικό πλαίσιο. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε συνεργασία με την ΕΚΤ, έχει αναλάβει το καθήκον να αξιολογεί αιτήματα για τη στήριξη της σταθερότητας, να διαπραγματεύεται μνημόνιο συνεννόησης που περιγράφει αναλυτικά τους όρους για τη χορηγούμενη οικονομική στήριξη και να παρακολουθεί τη συμμόρφωση με τους όρους που συνοδεύουν την οικονομική στήριξη. Με την πάροδο του χρόνου, η ΕΚΤ αποφάσισε να επανεστιάσει το έργο της σε χρηματοπιστωτικά και μακροοικονομικά κρίσιμα θέματα, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων που σχετίζονται με τις μεταρρυθμίσεις στον χρηματοπιστωτικό τομέα, τις μακροοικονομικές προβολές, τους κύριους δημοσιονομικούς στόχους και τη βιωσιμότητα, καθώς και τις χρηματοδοτικές ανάγκες.⁵⁷ Όσον αφορά τις θέσεις που έχει τηρήσει σε πολυμερή φόρουμ, η ΕΚΤ είναι έτοιμη, όπως και τα προηγούμενα έτη, να ενημερώσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής του σχετικά με τις θέσεις της.⁵⁸

Η ΕΚΤ σημειώνει ότι το ψήφισμα επικροτεί το μνημόνιο συνεννόησης μεταξύ του Ελεγκτικού Συνεδρίου και της ΕΚΤ. Η ΕΚΤ αποδίδει μεγάλη σημασία στους ελέγχους που διενεργεί το Ελεγκτικό Συνέδριο. Εξακολουθεί να τηρεί τη δέσμευσή της να συνεργάζεται στενά με το Ελεγκτικό Συνέδριο και να του παρέχει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για τη διευκόλυνση του έργου του. Στο μνημόνιο συνεννόησης καθορίζονται πρακτικές ρυθμίσεις για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των δύο θεσμικών οργάνων στον τομέα της μικροπρωληπτικής εποπτείας.⁵⁹ Ενώ στο μνημόνιο επισημαίνεται ξανά η ανεξαρτησία της ΕΚΤ και του Ελεγκτικού Συνεδρίου ως προς την άσκηση των αντίστοιχων καθηκόντων τους, σκοπός του είναι να εξασφαλίζει την κατάλληλη διαφάνεια και λογοδοσία.⁶⁰ Το μνημόνιο συνεννόησης καλύπτει τους ελέγχους που διενεργεί το Ελεγκτικό Συνέδριο ως προς τα εποπτικά καθήκοντα που έχουν ανατεθεί στην ΕΚΤ από τον κανονισμό ΕΕΜ και αντανάκλα την εντολή ελέγχου όπως έχει ανατεθεί στο Ελεγκτικό Συνέδριο από τη νομοθεσία της ΕΕ.

⁵⁷ Βλ. τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 11ης Απριλίου 2018, σχετικά με πρόταση κανονισμού για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ταμείου (CON/2018/20) (ΕΕ C 220, της 25.6.2018, σ. 2). Βλ. επίσης τις παρατηρήσεις του Προέδρου της ΕΚΤ στην ακρόαση ενώπιον της Επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 24 Σεπτεμβρίου 2018.

⁵⁸ Βλ. την [επιστολή](#) του Προέδρου της ΕΚΤ της 17ης Δεκεμβρίου 2015 προς τον Sven Giegold, μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, σχετικά με τη συμμετοχή της ΕΚΤ σε διεθνή φόρουμ.

⁵⁹ Βλ. το [μνημόνιο συνεννόησης](#) μεταξύ του Ελεγκτικού Συνεδρίου και της ΕΚΤ σχετικά με ελέγχους που αφορούν τα εποπτικά καθήκοντα της ΕΚΤ.

⁶⁰ Αυτές οι ρυθμίσεις θα επιτρέπουν στο Ελεγκτικό Συνέδριο να αναζητά και να αποκτά όλα τα έγγραφα και όλες τις πληροφορίες που χρειάζεται για τη διενέργεια ελέγχου στην Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ. Τα άκρως εμπιστευτικά έγγραφα θα προστατεύονται πλήρως και η πρόσβαση σε ευαίσθητες πληροφορίες που αφορούν συγκεκριμένες τράπεζες θα παρέχεται σε ελεγχόμενο περιβάλλον εντός της ΕΚΤ.

Η ΕΚΤ σημειώνει το αίτημα που διατυπώνεται στο ψήφισμα για μεγαλύτερη διαφάνεια ως προς τον διορισμό μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής και την έκκληση προς το Συμβούλιο της ΕΕ για την κατάρτιση ενός ισορροπημένου ως προς την εκπροσώπηση των φύλων καταλόγου προεπιλογής για όλες τις μελλοντικές κενές θέσεις. Η διαδικασία διορισμού των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΚΤ καθορίζεται στο άρθρο 283 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ και στο άρθρο 11.2 του Πρωτοκόλλου για το Καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.⁶¹ Τυχόν μεταβολή στον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζεται η Συνθήκη όσον αφορά τη διαδικασία επιλογής των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΚΤ είναι θέμα που άπτεται της αρμοδιότητας του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Αν και η ΕΚΤ δεν μπορεί να λάβει μέτρα σε ό,τι αφορά τη σύνθεση της Εκτελεστικής Επιτροπής, έχει δεσμευτεί να βελτιώσει την ισορροπη εκπροσώπηση των δύο φύλων εντός του θεσμικού οργάνου, ιδίως μέσω δεικτών και στόχων που έχουν τεθεί σε εφαρμογή από το 2012. Αυτές οι πρωτοβουλίες έχουν οδηγήσει σε σημαντική αύξηση του ποσοστού των γυναικών σε διευθυντικές θέσεις στην ΕΚΤ. Οι γυναίκες κατείχαν σχεδόν 31% των θέσεων ανώτατων διευθυντικών στελεχών στο τέλος του 2019, σε σύγκριση με 12% στο τέλος του 2012. Επιπλέον, 30% των διευθυντικών στελεχών της ΕΚΤ ήταν γυναίκες στο τέλος του 2019, από 17% στο τέλος του 2012. Συνολικά, το ποσοστό των γυναικών στην ΕΚΤ ανερχόταν σε 45% στο τέλος του 2019, σε σύγκριση με 43% στο τέλος του 2012. Δεδομένου ότι η χρονική περίοδος που αφορά τους πιο πρόσφατους στόχους ολοκληρώθηκε το 2019, η ΕΚΤ εργάζεται επί του παρόντος για την κατάρτιση νέας στρατηγικής για την εκπροσώπηση των δύο φύλων.

Σε ό,τι αφορά το αίτημα για γρήγορη επίλυση των ζητημάτων που αφορούν θέματα ανθρωπίνων πόρων με δίκαιο και διαφανή τρόπο, η ΕΚΤ σημειώνει ότι έχει λάβει διάφορα μέτρα από το 2018. Αυτά τα μέτρα βοήθησαν, μεταξύ άλλων, την Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ να εξελιχθεί από μια νεοφυής επιχείρηση σε ένα πολύ πιο σταθερό ίδρυμα. Διαφανείς διαδικασίες προσλήψεων για κενές θέσεις, σε συνδυασμό με ταχείες και αποτελεσματικές διαδικασίες ένταξης νέων μελών του προσωπικού, στήριξαν αυτήν τη σταθεροποίηση. Χάρη σε μια νέα ευέλικτη πολιτική εργασίας όλα τα μέλη του προσωπικού της ΕΚΤ μπορούν να χρησιμοποιούν εκ νέου και να ανακτούν πρόσθετες ώρες μετά από περιόδους υψηλού φόρτου εργασίας. Τα σχόλια που λαμβάνει η Γενική Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού της ΕΚΤ μέσω τακτικών σφυγμομετρήσεων και οι πιο πρόσφατες έρευνες μεταξύ μελών του προσωπικού δείχνουν ότι τα μέλη του προσωπικού εκτιμούν τις νέες πολιτικές. Στο πλαίσιο κοινού προγράμματος εργασίας με εκπροσώπους των εργαζομένων, η Γενική Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού αντιμετώπισε ζητήματα σχετικά με τα είδη των συμβάσεων των μελών του προσωπικού της ΕΚΤ και στο εξής η πλειονότητα των μελών του προσωπικού διαθέτουν συμβάσεις αορίστου χρόνου. Επιπλέον, σε ό,τι αφορά ενδεχόμενες υποθέσεις παρενόχλησης, πέραν του πλαισίου καταγγελίας παραβάσεων από πληροφοριοδότες που αναφέρθηκε παραπάνω, η ΕΚΤ εξετάζει επί του παρόντος την αύξηση της χρήσης υπηρεσιών διαμεσολάβησης και

⁶¹ Τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΚΤ διορίζονται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, κατόπιν σύστασης του Συμβουλίου της ΕΕ, μετά από διαβούλευση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΕ.

εναλλακτικών τρόπων διευθέτησης διαφορών. Τέλος, στις αρχές του 2020, η ΕΚΤ ξεκίνησε να εφαρμόζει ένα περιεκτικό νέο πλαίσιο επαγγελματικής σταδιοδρομίας, παρέχοντας στα μέλη του προσωπικού περισσότερες ευκαιρίες για προσωπική εξέλιξη και κινητικότητα.